

УДК: 005:658

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У БІЗНЕСІ

Булуй О. Г.¹, к. е. н., доцент, Присяжнюк О. Ф.², к. е. н., доц., Швець Т. В.³

Поліський національний університет,

¹ *obuluy@ukr.net;*

² *oksana_himich@ukr.net;*

³ *shvets_tv@ukr.net*

Постановка проблеми. Складні умови зовнішнього та внутрішнього бізнес-середовища, що зумовлені введенням військового стану в країні стимулюють до пошуку удосконалень системи прийняття управлінських рішень. Очевидно, що основою формування такої системи мають бути принципи адаптивності, гнучкості та оперативності.

Мета дослідження. Метою проведення дослідження є розробка пропозицій щодо удосконалення системи прийняття управлінських рішень у бізнесі.

Результати дослідження. Введення військового стану в Україні породжує динамічні зміни економічної ситуації, зростання невизначеності та ризику при веденні бізнесу. Визначальна його роль у зазначених складних умовах – забезпечення населення відповідним видом продукції та послуг, створення робочих місць, підтримка армії та національної економіки. Звідси – потреба адаптації існуючої системи прийняття управлінських рішень до нових умов господарювання.

Бізнесмени постійно стикається з невизначеністю, неповнотою інформації, а отже – з підвищеним ризиком, тому вважаємо, що насамперед удосконалення системи прийняття управлінських рішень має базуватися на реформуванні інформаційних систем бізнесу. Це насамперед стосується процесів діджиталізації та забезпечення оперативності надходження інформації шляхом постійного моніторингу стану мікро- та макросередовища. Умовами на які необхідно швидко реагувати – це зменшення попиту на продукцію внаслідок міграцій споживачів через військові дії, зміна постачальника матеріальних ресурсів тощо. Одним із способів вирішення вказаних проблем є переміщення (за можливістю) бізнесу у більш безпечні регіони тощо. Діджиталізація дозволяє більш оперативно обмінюватися інформацією та дистанційно управляти певними процесами або здійснювати реалізацію продукції та послуг.

Одним із вагомих чинників впливу на прибутковість бізнесу наразі є зростання цін на енергоресурси. Тому в основу прийняття управлінських рішень можна поставити інформацію щодо пошуку оптимального постачальника таких ресурсів, що дасть змогу зменшити собівартість виробництва, а відтак забезпечити зростання фінансових результатів господарської діяльності.

Поряд з енергоресурсами, вважаємо, що в умовах війни при веденні бізнесу потрібно приймати управлінські рішення з акцентом уваги на трудові ресурси. Як відомо, продуктивність праці людей залежить від індивідуального емоційного стану та від створеного соціально-психологічного клімату в колективі. Одним із принципів управління є досягнення кращих результатів завдяки оточенню себе кваліфікованими та вмотивованими людськими ресурсами. В рамках заходів що потребують участі керівника та прийняття ефективних управлінських рішень є підвищення кваліфікації кадрів. На сьогодні маємо розроблені системи обґрунтування таких рішень з урахуванням таких критеріїв, як знання, професійні навички тощо [3, с. 46]. Отже, в

основу системи прийняття управлінських рішень має бути покладено принцип збереження професійного колективу, незважаючи на виклики зовнішнього середовища.

Удосконалення системи прийняття управлінських рішень у сучасних умовах має базуватись на принципі системності, що враховує взаємний вплив всіх елементів бізнесу та зосередженні уваги на удосконаленні кожного з них з метою отримання найкращих результатів та підвищення прибутковості.

Підтримка нашої держави з боку європейських країн, США та інших партнерів створює передумови введення інноваційних методів ведення бізнесу, пошуку нових партнерів та засвоєння нових технологій. Тому удосконалення системи прийняття управлінських рішень має відбуватися на інноваційній основі – засвоєння нових процесів в організації бізнесу, в управлінні, матеріальному забезпеченні, інноваційні методи проведення маркетингових досліджень тощо.

Окрім зазначених, одним із елементів гнучкого управління бізнесом є застосування проектного підходу [1; 2]. Його застосування дозволяє точково реагувати на проблеми та виклики зовнішнього середовища та спрощувати систему прийняття управлінських рішень через концентрацію уваги на конкретній діяльності та групі людей, що її здійснюють.

Висновки. Система прийняття управлінських рішень у бізнесі у складних умовах, пов'язаних з введенням військового стану, відповідно до проведених досліджень, має враховувати необхідність моніторингу та розробки адекватної реакції керівника на ризики, що супроводжуються умовами нестачі або неповноти інформації. Частково це можна забезпечити шляхом посилення діджиталізації бізнес-процесів. Основними ресурсами, що потребують першочергової уваги керівників бізнесу – це енергоресурси та людські ресурси (вони є найбільш чутливими до умов військового стану). Елементами удосконалення прийняття управлінських рішень у бізнесі є також акцент уваги на можливості впровадження інновацій у всіх сферах та застосуванні проектного підходу в управлінні для зосередження уваги на вирішенні визначеної проблеми. В основу удосконаленої системи прийняття управлінських рішень покладаємо принципи оперативного реагування на проблему, гнучкість та адаптивність.

Список використаних джерел

1. Присяжнюк О. Ф. Переваги використання гнучкого управління проектами у бізнесі. *Наукові та освітні трансформації в сучасному світі : матер. Всеукраїнської міждисциплінарної наук.-практ. конф.* (23–24 червня, м. Чернігів). Чернігів : Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій, 2021. С. 138–139.
2. Плотнікова М. Ф., Присяжнюк О. Ф., Муренко Я. А. Особливості проектної діяльності у підприємстві. *Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва : зб. матер. Всеукраїнської наук.-практ. конф., присвяченої 165-річчю заснування університету та 70-річчю створення економічного факультету.* За заг. ред. Ю. Губені, О. Лисюк, Б. Шувара, В. Крупи, Н. Маркович, Г. Батюк. Львів : Львівський національний університет природокористування. С. 190–193.
3. Ткаченко О., Ткаченко К. Система підтримки прийняття рішень щодо управління підготовкою кадрів. *Цифрова платформа : інформаційні технології в соціокультурній сфері.* 2018. № 2. С. 37–49.